

Berlin, 9 Aprile. Gazeta Germaniei Nordului a primit de la Paris năvăla telegrafică, că la 7 Aprile a sosit la acolo năvăla că totă armia rusă se pune pe picior de rebel și că Baronul Budberg a primit la 9 Aprile comunicațiunea, că înmulțirea armiei este motivată prin reducere sevirșite mai înainte, că cetatea Kronstadt se va pune în stare de apărare, însă fără tendințe agresive.

Alecsandria, 9 Aprile. Astăzi Sultanul a primit vizita corpului consular și a dist, cu această ocaziune: Veđi c'ua viue satisfacțiune adunată în jurul meu p'onorabili aginți ai puterilor amice și aliate. Venind la Egipt n'amăvut altă scop de cătu numai acela d'a da vice-regelui uă nouă dovadă de buna voință mea și de deosebită înclinațiune, și d'a vedea însumi acea parte importantă a imperiului meu. Tote silințele mele sunt dirijate către dezvoltarea prosperității și fericirii tuturor claselor supușilor mei în totă întinderea imperiului meu, și la întărirea legăturilor, cari ne unesc cu Europa; sunt încredințat că vice-regelui urmădă aici aceași cale și că, călcând în urmele moșului său, un bărbat celebru în națiunea noastră, va sci a păstra și a perfecționa opera sa.

Augsburg, 10 Aprile. Gazeta generale (Alegemeine Zeitung), de astăzi publică uă scrisore de la Viena, care arată, că s'a făcut uă învoire între Austria, Francia și Englltera în privința notei destinate la Petersburg. Nota austriacă se va porni fără întârziere. Dorințele nu sunt formulate, dar se cere prin acea notă, ca imperatul Russiei se acorde linișcirea nu numai Poloniei dupe tratatul de la 1815, ci tuturor provinciilor polone. Nota puterilor occidentali este mai tare, mai aspră, dar nu coprinde unu program delimitat.

Convinși că nu este nici o deosebire între principiile susținute d'această foia și acelea pe care le am susținut în Independința Română, am socotit mai logic și mai folositoriu d'a ne uni toți cari avem aceleași credințe și ne luptăm pentru același scop, împrejurul unui singur diariu mai răspândit, mai citit, și fără îndoială, c'o influință mai mare.

bra unu mănuchi de stejar. El stă acolo cugetând de câte-va minute, uitându-se cum curge apa, ca un poet bucolic care caută uă rimă rebelă, când d'o dată omul nostru sări în sus, ochii săi străluciră d'ua viua lumină, bucuria ilumină fruntea sa, și, nău Archimede, el începu a striga c'ua voce tare și plină de entuziasm: în fine am aflat!

Ce aflate ore astu onestă intenție, ce-l putea mirea pînă într'atât? El aflate... un lucru foarte simplu în apariție, dar care prin rezultate ce avea se aiba era foarte mare.

La vre de ce pași aproape de locul unde se duse, dăcea uă enormă bucată de stâncă care deslipită din cōstele Luberonului, intră d' de cataclism, și rostogolindu-se ca un troian, venise de căduse în albia torentului. Apele, întimpinându uă asemenea pedică și neputîndu-o învinge, trecuseră la dreapta și la stînga stîncei și făcuseră, împîrîindu-se în două albie în loc de una. Apoi dîlele de ploie diluviană, tirnău to în trecerea lor, luaseră negreșit marea cantitate de terimă ce lipsește, și săpaseră pucina căte pucina largulă basînă d' la Bonde.

Nivelul râpilor, natura pămîntului, forma o vale a lacului, totul a-rită această. Antoniu strigăndu deci: Amu aflat! descoperise printr'un fulger de geniu totu folosul ce putea trage din astu pămîntu coperit de nisip și de petrișuri menunt. C'ua aruncătură de ochiu, el devinase că cu ban și cu voință, avea se facă a resări d'aci o sorgintă de avuție.

Astă-đi mai mult de cătu totu d'auna, chiamarea presei liberale este mare și grea. Astă-đi când guvernul a intrat p'o cale retăcită pe care nu ne pōte duce de cătu din reu în mai reu, când cele mai însemnate principie ale guvernului reprezentativ sunt nesocotite, când starea financiară se face pe fiă care-đi mai critică și mai îngrijitoră, când orice dezvoltare regulată a trebuințelor și a intereselor publice este împiedicată, când prin urmare, însuși viitorul de întemeiere și de întărire alu naționalității române pōte fi cu desăvîrșire compromis în mijlocul evenimentelor ce se desfășură în Europa, datorită Presei, și datorită noastră, este d'a ne lupta, totu deuna, cu stăruință și cu curagiu.

Astă-đi, mai mult de cătu ori când, suntem dator a ne uni și a ne pune toate silințele pentru lupta în care ne a împins unu guvern fără principie politice declarate și bine definite, fără prudență, fără prevedere, și fără cunoștință de învețăturele istoriei și de logica ce domnesce în fapte și lucruri.

Împrejurările în cari ne aflăm sunt atăt de critice, atăt de grele și de amenințătoare, în cătu trebuie să fiă cine-va cu totul lipsit de judecată, sau orbit d'o culpabile îndreptnicire spre a nu simți, a nu vedea a nu înțelege că reul există și se mărește, că toate interesele publice sunt amorțite, că cestiunile serioase de viață și de progres sunt amânate, și în asemenea împrejurări, unde mai este cu puțință organizarea solidă și regulată a țerei? și ce devine o țară, o națiune, lipsită de organizare, lipsită de viață și de putere?

Aici a trebuit ore să ajungem dupe cinci ani de regim constituțional care n'a fostu nici odată bine aplicat? Acesta a trebuit se fiă rezultatul atător lupte și speranțe pentru dezvoltarea, întărirea și prosperitatea naționalității române?

Și în starea, în care ne aflăm astă-đi, și cu ministeriul actual, și fără concursul Adunării, și pe această

tul, forma o vale a lacului, totul a-rită această. Antoniu strigăndu deci: Amu aflat! descoperise printr'un fulger de geniu totu folosul ce putea trage din astu pămîntu coperit de nisip și de petrișuri menunt. C'ua aruncătură de ochiu, el devinase că cu ban și cu voință, avea se facă a resări d'aci o sorgintă de avuție.

Păru că cugetă unu moment, apoi se îndreptă spre castel cu totă iuțela piciorilor săi.

IV. Comitele de Montsaillers, doianul său, plecase cu două zile înainte la sorusea, d-ra marchisa de Kérouec, care era aproape se mōră de pept în fundul Bretanii.

Lipsa momentală a comitelui favoriza de minune proiectele lui Antoniu, calitatea sa de intendinte dându-i dreptul absolut de a comanda tuturor servitorilor și arendarilor comitelui; n'avea decăt a zice unu cuvîntu său a face unu semn spre a fi ascultat.

Îndată după ce veni la castel, se sui în cabinetul său, se dă înaintea unei mese și se apucă a face calcule. După ce le termină se coborî, dede subordinaților săi ordin pentru a doua dî, conșorbi cu el câte-va minute, cînd și se sui apoi de se culcă.

cale retăcită, ce lucrări se pot face, și ce bine adevăratu putem aștepta?

Nu intrăm astă-đi în amenunțările care mai tîrziu le vom cerceta pe toate, avîndu destul timp și destul spațiu în această foia.

Ne mărginim numai a observa că n'ajunge se dîcem vorbe mari și frumoase dacă aceste vorbe nu devin lucruri pozitive în care toți să pōtă vedea unu bine, în cari toate trebuințele se pōtă fi îndestulate.

N'ajunge să cerem prosperitatea comerțului, dezvoltarea avuțiilor țerei, dacă nu se facu școle de comerț, camere comerciale, bance de credit, dacă nu se dă comerțului și avuțiilor publice garanție pozitivă și mijloce practice d'a se dezvolta și înflori, dacă nu se întemeiesă mesuri statonice pentru regularea intereselor, dacă nu se facu drumuri multe și bune pentru înlesnirea comunicațiilor.

N'ajunge să vorbim despre regim constituțional și despre libertăți publice, despre răspunderea miniștrilor, despre controlarea banilor publici, dacă nu se face legi pozitive care se întemeiesă aceste principie și se garantează pentru toți libertățile publice, dacă nu se facu legi cari s'asigure independința magistraților, năntarea capacității, respățirea integrității, care se otărăscă răspunderea miniștrilor, se mărginescă pozitivu lucrarea lor, se prevădă abuzurile de putere și pedepsirea ce trag dupe dinsele, care se regulese buna întrebuintare a banilor publici și adevărate lor controlare, ca se pōtă toți contribuitorii să scie ce se face cu banii lor.

N'ajunge asemenea să dîcem întinderea instrucțiunii publice și dezvoltarea intelectuale țerei, dacă nu se întemeiesă o sistemă bună de instrucțiune în toate ramurile sale, dacă nu se facu școle bune și serioase cari să pōtă da rezultate folositoare, dacă nu se iă măsuri inteliginți pentru dezvoltarea artelor, literelor și științelor cari desceptă, ridică și mărescu o națiune.

Și toate acestea sunt rezultatul unei serioase organizări, și cum putem noi crede c'această întemeiere a liber-

D'ar fi mersu cine-va câte-va zile după aceea a suptu mănuchiul de stejar unde amu vezutu pe Antoniu repausându-se, s'ar fi găsit o armată de lucrători de totu felu, zidari, lemnari și cărători de pămînt, săpăndu pămîntul, tăind lemn, lucrădu pētră, făcîndu vară; înfigîndu cu loviture de berbeci grindu de stejari grele în îndouita albi a torintelui. Alții aduceau în care bucată de petre nisipose gigantice, rostogolindu-le cu puterea braciilor între nesce podine plantate în ripă cu pari ca se imple locul deșertu de cele două părți ale stîncei, și se forțede astu-feliu apele a trece pe desupra.

Intențiunea lucrătorilor era îndevărată. Voiau se facu unu zăgădu. Nu era încă prea înaintat; dar era cu toate astea îndestul spre a reziste torintelui de i-ar fi venit fantasia d'a se imfla și d'a se versa pe neașteptate.

Din partea opusă, urmădu înclinațiunea naturală a locului, adică spre mōdă-đi și la o distanță d'aprobe 1300 de metre, aceeași mîscare, aceeași activitate, aceeași ardore la lucru, cu aceea singură diferență, c'aci lemnul nu era întrebuintat în lucrările ce se executau.

Colosali lespezi de pētră se suiau ca prin farmecul unelă asupra al-

taților publice, această deplină aplicare a regimului constituțional, această organizare serioasă se pōte face de unu ministeriu care nu voescă se vedă nimic, s'asculte nimic, se învețe nimic?

Adunarea luminată d'astă dată și cōprinsă d'o patriotică îngrijire, a aretat guvernului cauzele acestui reu și mijlocele d'a ne pune p'o cale regulată, d'a ne organiza și d'a asigura viitorul țerei. Pressa cu acea-și credință, n'a încetat d'a dîce guvernului, cu destulă moderațiune, că, pe calea în care steruiesce, nu pōte merge de cătu din reu în mai reu. Șăcestu reu nu este o simplă închipuire a unor omeni nemulțămîți și deprinși a nu se mulțămi nici odată. Acestu reu este pozitiv, adevărat, simplu de toți fără osebire, constatat și declarat chiar de cei cari n'au mersu în Adunare cu opozițiunea, chiar de însuși miniștri în mai multe declarațiuni oficiale făcute în Adunare.

Cându acestu reu este daru simțit de toți, cu ce curagiu stăruiesce ministeriul a rămănea la putere, cu o răspundere atăt de mare, și cu atăt mai mare, cu cătu trebuie se scie că nu pōte face nici unu pas înainte, nici unu pas spre bine, pe cătu timp a voit a rămănea singur, pe o cale retăcită și periclopsă, c'unu votu de ne'ncredere din partea Adunării și cu bugetul refusat.

În aceste condițiuni, n'acceptăm și nu putem aștepta nici unu bine de la ministeriul actual; această predință este astă-đi generală.

Se stăruim pe calea constituțională în care a intrat Adunarea, se ne luptăm pentru întemeierea guvernului reprezentativ și pentru triumful libertăților constituționale, se dezvoltăm, se răspundim aceste idei, spre a fi bine înțelese, susținute și aperate, se ne întemeiam pe Convențiune și pe națiune, în toate luptele noastre, și p'această cale, cu această credință, cu această putere, vom fi tari și vom triumfa.

Radu Ionescu.

toru-a, cu ajutorul de funi, scripeti și virteje pe cari nesce bracio robuste, deprinse cu fatiga, le făceau se mișca. Se dădia dăgađu, care n'avea mai mult pucinu de șapte metre grosime și o lungime de 72, susținută din distanță în distanță de nesce puterice proptele de granit.

Antoniu era aci, priveghiăndu totu: cugetăndu totu, dreptădu totu, imulțindu-se făcîndu de la 15 pînă la 20 de leuce (leghe) pe d' fără se simptă, atăt de multu doria a duce la capet opera începută.

Lucrătorii, de la cel mai june pînă la cel mai bătrîn, fie care îi dă ajutor după puterea sa c'o ardore demă de laudă. Ar fi dîsu cineva, veđind pe toți asti omeni abrupti și grosolan mergînd, venind, suindu-se și coborîndu-se fără întrerupere de demință pînă seara, pe o căldură nesuferită, cu corpul înclinat suptu grele sarcine, îndeplinind cu bărbăție lucrul lor fără a se plînge, ar fi dîsu cineva că el devin din instinctu, în lipsă de inteligință, că era vorba d'o luptă între om și elemente, și că era de datorie omului, suptu pedepsă de desonor, d'a eșii victorios dintr'însa. Lucrările mergeau deci rāpede. Zăgădu se măria foarte iute. În fie-care dî se vedea crescădu, și la 8 Mai, la

Concurența.

(Veđi No. de la 28 Martiu.) Teoriile economistilor vechi fură adoptate de totă lumea civilizată, însă nu pentru că erau recunoscute de absolutu juste și bune, ci pentru că erau conforme cu principiile mari și salutare ale anului 1789, cu principiile de libertate și de egalitate, și întrădeveru doctrina economică: „lăsați să facă, lăsați se trece”, cōrespunde cu principiul libertății și egalității individuale. D'acea-a republica franceză, și'n urma ie totu staturile civilizate, adoptădu acele principie salutare, au destruit, una după alta, toate cele stavile industriale și comerciale, cari împiedecă libera lor dezvoltare și totu d'o dată erau contrarie libertății și egalității; astu-feliu se desființaseră corporațiunile, gildele, jurandiele, măstriele și toate instituțiunile învechite ale trecutului, cari erau necesare suptu regimul feudal pentru apărarea industriei, dar cari suptu regimul libertății ajunseră vătămătoare. Tote instituțiunile, ca în genere toate lucrurile omenești, sunt perfectibile, și trebuie se cōrespundă cu spiritul epocii lor.

Revoluțiunea franceză de la 1789 a sevirșit uă faptă sublimă: recunoscădu drepturile omenilor, desrădăcinădu toate privilegiile, monopolurile și esempțiunile, a tăiat din rădăcine existința de dreptu a proletariului, dar s'a poprit aci; în loc d'a mai face unu pas înainte, s'a mărginit la cestiunea de dreptu și a creat unu proletariu de faptu. Mai tîrziu s'a completat devisa revoluționară și s'a adăgitu cuvintelor de libertate și egalitate acela de fraternitate. Poporul român, prin bunul simptu ce caracterisă poporul, a mai simplificat la 1848 acea deviză și a espresu totu acele idei prin două cuvinte: „dreptate, frăție.”

Simpla aprobațiune a principiului de liberă concurență, promulgarea egalității și negațiunea unor monopoluri născute din protecțiunea unei puteri sociale derăpănată, nu eră de ajuns; trebuia ca noua putere socială

4 ore seara, se puse ultima din petrole tăiate ascuțit cari îi serviau de coperiș.

Astu-feliu, în mai pucinu de șase săptămăni, unu om care nu cunosea nici primele noțiuni de matematică cōase o operă însemnată suptu toate privințele, o cărti concepțiune, atlitu de mare și simplă, ar fi îndestul spre a stabili reputațiunea a șase-deci de ingeniari din capitală.

Pe părțile de jos ale acestui întinsu rezervatoriu, mergădu în jos la stînga, se construira două mōre departe una de alta de o sută de pași. Două uși, cu dibăcie practicate în grosimea zăgăduului, și deschidîndu-se după voință prin mijlocul unor puterice pārghie, trebuia se servescă a le pune în mișcare.

La 12, toate erau gata... Numai lipsia decăt unu lucru... apă.

Sorgintea de care amu vorbitu, restrănsă în mijlocul lacului, și care i-a datu numele său, nu era negreșit îndestulată spre a îndestula cele două usi. Antoniu nici nu sperase într'însa. Elu își lăsase speranțele, cu mai multă rațiune, pe topirea năzărilor mai antiiu, și apoi pe desele furturi din aceste ținuturi.

Prevederile se nău înșelau de loc. (urmarea pe mōră.)

Clement Benoux.

se asigure triumful principiilor sale, se facă realitatea lor cu putință. Proclamându-i concurența și dăcându-i omienilor: „Sunteți liberi, sunteți egali, lurați;“ va se dăcă, cu alte cuvinte, că societatea, nefăcându-i nimic spre a veni în ajutorul membrilor sei la trebuințele lor, le acordă dreptul individual d'a îngrijii fiă-care cum se va pricepe, după geniul său. Ceia ce Malthus, economistul fatalist și imorale, după părerea noastră, a expresat prin devisa lui: „fiă-care la sine, fiă-care pentru sine.“ Dar unde este materia, asupra căreia are a se exercita geniul fiă-caruia? Unde este arena aceea întinsă, unde toți pot concura? Reservatoriul nesecat din care toți pot lua, unde fiă-care pôte găsi după trebuințele sale și potrivit facultăților sale individuale? Diferitele guverne nu s'au ocupat a descoperi aceea materie, a găsi aceea arenă, acest rezervatoriu universale. D'aceia nici societatea n'a putut izbui în operea regenerațiunii sale, d'aceia nu s'au răfășit speranțele ce aștepta de la promulgarea principiului său de egalitate, nici în materie politică, nici în materie industrială și comercială. Resultatul a fost cu totul contrariu: în locul egalității și libertății, s'a restabilit monopolul, apăsarea din partea celorlă avuți, sclavia și miseria, nu de drept, dar de faptă pentru mulțimea lucrătorilor; aristocrația de bani și proletariatul clasilor lucrătore; dependența producătorilor de consumatori.

Tôte aceste fenomene nu constituiesc concurența. Concurința nu este altă ceva de cât aplicarea principiului de libertate și de egalitate la industrie; tôte aceste desordini, tôte aceste rele provin din apăsare, din rea întrebuințare a capitalei, din abuzul proprietății. Când au perit monopolurile regimului vechi, când fiă-care individ a fost liber a exercita industria sa, precum, unde și când voia, într-un cuvânt când se ivi concurența, societatea se afla împărțită în două tabere; erau săraci și avuți, proletari și capitalisti, adică instrumentele de lucru și instrumentele de consumațiune erau împărțite inegal între omieni. Era ore cu puțință săracului, cu tôta libertatea și egalitatea sa individuală, a lupta, a rivaliza, în contra celui avut, d'a căruia bună voință atrăna mizlăcele sale de existență din tôte dălele, instrumentele consumațiunii sale? Ce putere avea proletariatul, de și libertatea și egalitatea sa individuale erau recunoscute și necontestate, d'a lupta, d'a rivaliza? elă alo cărei instrumente de producțiune sunt îngăiate în serviciul unui stăpîn, de la care primesce în tôte dălele slabele mijlăce de existență, câteva instrumente de consumațiune, cu alte cuvinte salariul său? Și chiară capitalistul, ale căruia capitaluri, instrumente de producțiune și de consumațiune erau inferioare d'ale vecinului său, ce putere d'a lupta, d'a rivaliza, îi procura libertatea și egalitatea sa individuală, în contra inegalității mijlăcelor?

Ca se fiă lupta egale între capitalisti, ca se fiă posibilă, în fața inegalității capitalurilor, ar fi trebuit să nu pôte ajunge scăderea prețului unui mijlăce de vinăre. Dar con-

sumătorii, poporul, societatea între-gă, aplauda la aceea crescăntă scădere de preț a productelor, fiă-care vedea într-însa o înmulțire a avuției naționale. Consecința naturală a trebuit neapărat se fiă chiară distrucțiunea principiului, desființarea oricărei concurențe capitalurilor mici și mari și dominațiunea exclusivă a celor mari. Nu numai atăta; tendința generală d'a produce mai mult și mai efîn, resbelul și rivalitatea producătorilor, a avut un efect și mai desastros, a născut concurența comercială. Ce este concurența comercială? Nu este altă nimic de cât o extensiune greșită și abusivă dată comerțului. O multime de speculanți s'au întrepus între producțiune și consumațiune; beneficiile lor erau basate pe înșelătoria consumatorilor și pe jăfuirea producătorilor, apropiându-și totu beneficiul, ce se cuvenia acestor din urmă. Nu vom examina aci, dacă aceea luptă, atătu de reu organizată și greșită în fondul ei, a fost sau nu necesară pentru dezvoltarea inteligenței și științei care au înmulțit avuția naturală; dar trebuie se recunoscem, că aceea dezvoltare netăgăduită este rezultatul principiului de egalitate, eră nu a forme greșite ce a luat concurența. Eacă, cari sunt efectele acestei concurențe precum există astăzi.

În sinul industriei, dominațiunea absolută, despotismul capitalistilor mari asupra celor mici; o luptă inegală, exploatațiunea omului de către om, în locul rivalității între puteri egale, ce se visase revoluțiunea.

În sinul comerțului aceeași predominanță asigurată capitalurilor mari și, ce este și mai reu, un asalt neconținut de violență, de înșelăciune, de abuz de încredere. În fine, producțiunea ajunsă sclava comerțului espusă șanselor speculațiunii, jocului hădărd, cupidității și înșelăciunii.

Resultatul final n'a putut fi altul de cât o mare miserie socială, o demoralizare generală. Comerțul a predominat totu; tôte relațiunile individuale au ajuns relațiuni comerciale, tôte proprietățile d'ori se nătră sunt splătate comercialmente. Teoria lui Adam Smith, o teorie curată comercială s'a introdus în moravurile noastre, în ideile noastre și chiar și în limbajul nostru. Un om reprezintă un capital; lucrătorul, filosoful, artistul, comerciantul sunt capitaluri acumulate, capitaluri de diferite valăre, producând diferite beneficii sau dobândi. Dar principiile salutare ale revoluțiunii trebuia ore s'ajungă la acest rezultat? Nu! Dar se venim la concluziune. Ce rezultă din cele precedinți?

1° Că concurența, în înțelesul propriu al cuvîntului, nu este reshelul, lupta între indivi, ci exercitiul principiului de egalitate și de libertate pe câmpul industriei, exercitiu, care câte uă dată pôte produce lupta, dară asemenea concordiă, pacea, asociatiunea, prin completarea devisei revoluționare, prin adăogirea cuvîntului de fraternitate.

2° Că economistii n'au înțeles bine natura concurenței, creștindu-o în principiu de luptă, unde desbel, și oă rezultatele ce așteptau nu s'au reali-

său, că efectul a fost tomai contrariul.

3° Că greșita aplicațiune a concurenței, departe d'a înlătura monopolul, n'a făcut altu de cât a-l disloca, a-l restabili în puterea coalițiunii capitalurilor mari.

Dar revoluțiunea n'a murit, n'a abdicat, ea trăiesce și urmăresce neconținut cariera sa. Revoluțiunea este geniul omenirii, care lucră și vegăză neîncetat. Din silințele sale gigantice de la 89 a rezultat principiul că toți omienii sunt liberi și egali, adică că inegalitatea este un fapt, dară nu un drept; că sunt trențele proletariatului, ca și supt vestimentele somptuase ale avutului, numai omului singur există. Această așteptă dobândire va produce de sigur soluțiunea problemei sociale. Este învederat că instrumentele de lucru aflănduse în mânele unui mic număr de omieni, nu sunt soriginile dreptei unde putemă satisfac trebuințele noastre, căci instrumentele, fără lucru, nu pôte produce nimic. Astăzi industriale, producătorul suferă, când stepinul său, comerciantul, nu găsește cumpărători, astu-fel industria este sclava comerțului, care este puterul motor al societății. Toți membrii ei atărnă de dănsul, trăiesc de la dănsul și pentru dănsu.

Este timp că societatea se recunoscă erărea sa, să se întemeie pe industrie, prin industrie și pentru industrie, se abdice tôte pretensiunile contrare sacrelor principii ale libertății, ale egalității și ale fraternității; este timp că societatea se realize în fapt, în sinul industriei, cea ce a decretat numai concurența, dară adevărata concurență; se ereede acel mare rezervatoriu de producțiune, aceea multime de instrumente de lucru cari se fiă a tuturor, ca fiecare să pôte exercita puterea producătoare a geniului său. C'unu cuvînt, este timp că societatea se realize în genere ce a început a realiza pentru atătea puteri astăzi asociate, cari altă dată au fost prada individualismului; se smulgă din mânele privilegiilor instrumentele de lucru, prin asociatiunea puterilor producătoare, se realize adevărata concurență, se facă cu puțință ca producătorul să pôte rescumera productul său. Principiul de asociatiune, de solidaritate și de reciprocitate, în dată ce va fi bine înțeles și bine aplicat, va produce acest rezultat forte natural, care în starea socială deasă zi pare uă minune, un vis, uă utopiă. Progresul este legea naturii și cea ce astăzi ne pare uă minune, se va realiza de sigur când va fi sosit tipul, și credem că timpul e aproape; timpul, în care toți vor putea lua parte la ospetul cel mare ce natura a pregătit pentru toți. Winterhalder.

SEPTEMANA PATIMILOR

la

WARSAWA

Jou, Vineri și Sămbăta mare s'a serbat în tôte bisericile serviciul divin. Publicul a vizitat, după vechiul obicei, sântul mormânt. Tôte bise-

In biserica catolică de Jou la amiazi încetă sunetul clopotelor și se decora uă parte a bisericii închipuind mormântul Mântuitorului. Biserica rămă deschisă tôta ziua și vizătele la sântul mormânt continue pînă la înviere.

ricile catolice erau ornate cu strelucire și la tôte intrările se așău lingă două mesciore două dăme de familie nobile, stringîndu darurile pentru seraci. În anul acesta însă se strîngeau într-adîns și anume pentru veduțele și orfanii insurgenților căduți. Lingă tava de argint pentru depunerea milelor destinate seracilor, s'afă și un urciur de pămînt, cu deosebite semne, care au fost îndată observate și înțelese de public. Lumea se grămădea în giurul crebrelui și depunea într'însul cu mâni pline sacrificiul său de bani. S'a veduți omieni, funcționari și comercianți dăndu sute de ruble; cel mai serac sacrifica pe altariul patriei obolul său după urmă. Se asigura că aceste daruri au ajuns la o sumă forte însemnată. Warszawa a înfăcișat, în cele două urmă trei dăle înainte Pascilor, uă priveliște tristă, dară imposantă. Linșea sau tăcerea de cimiterii obișnuită a dispărut; tôte stratele, tôte bisericile erau pline de lume, tôte învestimate în doliul cel mare mafe. La altarele decorate cu negru, reprezentăndu mărtea lui Iisus, s'au așău tîngiri și plănger în gura mare pentru „morții iubiți și venerați!“ Cu tôta prezența poliției secrete și a gendarmilor, se simția în tôte bisericile armonia durerii, concordia ideii, demnitatea unei națiuni mari în doliu. — Unul din reprezentanții puterilor mari a exprimat — așa se asigura — căre mai multe din dăme culegătoare dorința ca Polonia se pôte serba curîndu reinvierea sa. Se asigura încă că consulele franceze d'aci, domnu de Valbėzen, plēcă la Paris. Dumineca Pascilor s'a serbat după vechiul obicei în ospetul consacrat „Swiencone.“ Meseriași și omienii seraci au fost invitați a mânca oul roșu cu cel avuți. Spre acest scop tôte dămele nă făcut mari pregătiri și astu-fel Pascele au fost într'adever uă serbare de înfrățire, de iubire creștină. Uă multime de provisiuni s'a trimis prin mijlăcierea dămelor patriote la Citadela spre a fi împărțite acolo între prisionieri. Fiă-care familie a avut de onore și de datoriă a contribui contingentul său. În provincia s'a imitat exemplul capitalei. Archiepiscopul Felinski n'a făcut nici o obiecțiune în contra colectelor pentru insurgenți. E pistolă sa după urmă, către Imperator, precum și conduita sa au făcut în public uă întipărire forte favorabile. Se deplănge numai că și-a luat sēma așă tardu — „a se întorče.“ Și a sinagogi, la serbarea Pascilor (4 Aprile) domni doctori Jastroff și Kramstuck, de curăndu restabiliți în funcțiunile lor de Rabin, au ținut predică, cari de și s'au ținut strict de cuvintele santei scripturi, atingătoare d'aceia serbare, au produs uă mare întipărire asupra auditoriului. Cuvintele celui d'antii și observațiunea, că liberarea israeliților din Egipt, decisa uă dată de Dumneșu, s'ar fi efectuat negreșit, și dacă n'ar fi existat un Moisi și un Aaron, aceste cuvinte au causat uă mare senzațiune. Poliția a permis escepționalu pentru Dumineca Pascilor, după rugăciunea arhiepiscopului, că publicul se nu fi obligat, în acea dă, a purta sēra de la 8 pînă la 10 ore felinarie.

D-lui Redactor ală dăruului Românul.

Cunosceti lovirea fatală ce avură Israelii la 1 ale acestei lune, prin mărtea ilustrului bărbat, Professore și Doctore Iulius Baragă, și care a lăsat în anima fiă-carui om atătu creștin, cătu și israelit, o durere inconsolabilă. România, și mai cu sēmă viitorului Romăniei, care constă în junimea d'acum, a perdut mult, a perdut unul dintre cei mai buni profesori al sei, unul care a contribuit mult la luminarea ei. Professorele Iu-

lius Baragă dede ultima sa respiraie la 31 Martiu, fiind victima dăluui său, nu voescu a face aci elogiul său, numele său e cunoscut de toți, fiă-care a fost martor ocular ală bunelor fapte ale sale, d'aceia a fost plănsu și dorit de toți.

Immormintarea acestui însemnat bărbat se facu la 2 Aprile, însă după ritul adevărat al religiunii Ebraice, căci se lăsară la uă parte tôte eresile cari în fond nu constituă religiunea Mosaică.

Celebrarea începu la 10 ore la locuința repostatului și după țeremonia cuvenită se ținură două discursuri, unul de d. Ferdinand Gerber (Israelit) în limba Germană și altu în limba Romăna de Sf. Sa părintele Veniamin Căulescu, înainte unu public forte numeros și care au produs uă înfrățire mare la toți acei cari erau o față, între care se află și d. Ministru de Culte Tell, d. Lupașcu, d. Prefect Rosetti, d. C. A. Rosetti, directorele dăruului „Romănu“, totu corpul profesoral, totu corpul medical în capul căruia era d. Davila, și tôta junimea studiōsă și cari însoțiră cortegiul cu lacrimă de durere de la casa repostatului pînă chiar la cimitirul Israelit, neluăndu în considerare nici distanța cea mare. Ajungăndu la cimitir unde sosi și d. Președinte ală Municipalității, colonelu Stoica, după țeremonia eclesiastică, se ținură trei discursuri, unul în limba Romăna din partea studenților, de d. Z. Herescu, altu ereș în limba Romăna de d. Aricescu și cel d'altu treilea în limba Germană de d. Dr. de filologie Felz (Israelit), căte și trele atraseră admirațiunea și recunoscința, și în fine după un cor arangiat de d. Benedetti Francheti, repostatul dispăru din'aintea noastră, se întorče la originea sa.

Adăncu petrunși dără de frumoșele sentimente cari caracterize pe poporul Român, aducem recunoscința noastră totu poporului Român și mai cu sēmă domnilor mai sus citați cari au contribuit atătu de mult spre consolarea Israelitilor, cătu și a familiei repostatului.

Priimiți totu d'ua dată deosebită noastră considerați și stina ce ve păstrăm.

Reprezentanții societății sacre a comunei Israelite din capitala București.

I. L. Weinberg.
D. M. Coenescu.

Administrațiunea Românului.

Către domni corespondinți ală acestel foi.

Sunt rugăți aceia a din dd. corespondinți cari au bani asupră de la cetățenii ce s'au abonat prin dumnealor, a bine voi se nu mai întărdieșe trimiteră acelor bani, sau a grăbi luarea lor de la dd. abonați: căci vedem cu micare și înfrățire că unii din dd. corespondinți se arată forte indifereți în aceia.

Fiindcă mult din d-nii cetățenii din districte, cari dorescu a fi abonați, ne rogă a-i acredita, uită a plăti abonamentul, facem cunoscut prin aceia că nu mai acredităm pe nimeni. Ori cine voiește a se abona, ori să trimiță banii sau se să înțelgă pentru aceia cu dd. corespondinți ai acestel foi. Iar cei acreditați pînă aci, sunt rugăți ca, în termēu de 15 dăle, se trimiță datoriă lor către Redacțiunea acestei foi; căci, după acestu termen, voii publica numele dumnealor ca rei de plată.

C. D. Aricescu.

Sămbăta la 6 Aprile

Dra Charlotte Dekner,

Artistă pe vioră, va da un

CONCERTU

în sala lui

BOSSEL.

Ne grăbim a preveni pe publicul amator de musică d'acēia serată care promite a fi forte interesantă.

